

บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19

The role of administrators on educational supervision as perceived by the teacher's
opinion in schools under the secondary educational service area office 19

อิสรา พิมศิริ¹, บุญช่วย ศิริเกษ²

Received: September 10, 2019

Revised: September 27, 2019

Accepted: December 20, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 324 คน ได้จากการสุ่มประชากรโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) อย่างมีสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติที-เทส (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยใช้สถิติเอฟ-เทส (F-test) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's test)

ผลการวิจัยพบว่า

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,

² คณะศึกษาศาสตร์ ม.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1. บทบาทบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบบทบาทบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร/ การนิเทศการศึกษา

Abstract

The purposes of this research was to study 1) the role of school administrators in supervising education according to the opinions of teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 19, 2) the compare of school administrators in supervising education according to the opinions of teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 19, classified by sex, working experiences and size of school. The samples of this research were 324 teachers under Secondary Educational Service Area Office 19, in the academic year 2559. Selected from a total population through the table of Krejcie and Morgan. A Stratified random sampling technique was also employed according to school sizes. The instrument of the research used to collect data was the 5 rating-scale questionnaire with the entire reliability of 0.983 . The statistics used for analyzing data were comprised of frequency, percentage, mean, standard deviation. However, the statistics used for analysis mean differences comparison was the t-test and the F-test used for the one-way analysis of variance (ANOVA) and the test for paired differences by using the Scheffe's test.

The research findings were found as follows:

1. The role of administrators in supervising education according to the opinions of teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office 19 was at a much level in overall and each aspect.

2. The comparison of the role of administrators in in supervising education according to the opinions of teachers in schools under Secondary Educational Service Area Office 19, classified by sex and working experiences was found that there were no differences .They didn't be follow the set assumption ;

but classified by size of school, there was statistically significant differences at .05 in overall and each aspect.

Keywords: the role of administrators, educational supervision

บทนำ

การศึกษาเป็นการวางรากฐานที่สำคัญของมนุษย์เพื่อความเจริญก้าวหน้า และอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถช่วยให้คนได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง และยังช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะใช้ในการดำรงชีวิต และนำไปประกอบอาชีพได้ในการจัดการศึกษาที่ดีนั้นไม่เพียงแต่คิดที่จะพัฒนาคนให้เก่งเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องสร้างให้คนเป็นคนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันและสังคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข ดังพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรัสว่า “ ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งการปฏิรูประบบ ราชการและการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในขณะที่การ ปฏิรูประบบราชการได้มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศ สามารถรองรับการพัฒนา ประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประโยชน์สุขของ ประชาชน การปฏิรูปการศึกษาได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติโดยมุ่งพัฒนาและส่งเสริม การศึกษาให้ประชาชนมีความรู้ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และพัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม ฐานความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ” (วรเดช จันทรศ .2547 : คำนำ , อ้างถึงใน พัทรินทร์ ช่วยศิริ. 2554 : บทนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 บัญญัติว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2553 : 10) และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2545 : 29) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็น กำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความ เป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบน

พื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ.2551:4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 เป็นองค์กรขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยนวัตกรรมที่หลากหลายสู่คุณภาพและระดับมาตรฐานสากล ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานระดับสากล ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบนพื้นฐานความเป็นไทย ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2558 ผลการประเมินทั้ง 5 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษและสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่าต่ำกว่าผลการประเมินระดับประเทศ โดยผลการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.07 คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.76 วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.07 ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.59 และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 45.12 ผลการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.00 คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 23.81 วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.26 ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.85 และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.13 จากจุดมุ่งหมายด้านผู้เรียนพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลัก เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (แผนปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 : 2559)

การนิเทศการศึกษา นับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้ การนิเทศการศึกษาดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ การนิเทศภายนอกและการนิเทศภายใน แต่เดิมนั้นการนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และ ผู้บริหารการศึกษา ครูเป็นเพียงผู้รับการนิเทศ แต่ในปัจจุบันงานนิเทศการศึกษามีความสำคัญมากขึ้นบุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น อันเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนองตอบความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกันจึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกสถานศึกษาจะรู้สภาพปัญหาและ ความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนและโรงเรียนส่วนใหญ่ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียน ส่วนมากมีความรู้ความสามารถเพียงพอและบางคนยังมีความชำนาญเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงควรใช้ ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับปรัชญา หลักการและวิธีการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด (สังัด อุทรานันท์ . 2530 : 116)

ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร เพราะผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียน ที่สนับสนุน

ให้เกิด การนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน (กิตติพร ปัญญาภิญโญผล อ้างถึงในพัชรินทร์ ช่วยศิริ . 2554 : 3) กล่าวว่า “ ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่ผลักดันการนิเทศภายในโรงเรียนให้บรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในโรงเรียน ” ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด กับครูย่อมรู้สภาพปัญหาและความต้องการของบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี ดังนั้นการที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จะต้องใช้กระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศภายในจึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน เพราะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมส่วนบุคคล จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือมุ่งพัฒนาบุคลากร ให้ได้รับความรู้ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงงานการเรียนการสอน โดย ปรับปรุงเทคนิควิธีการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ . 2536 : 62) นอกจากนี้ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความพยายามที่จะ ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น และบรรลุตามเกณฑ์ของมาตรฐาน การประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความมุ่งหวังว่าการจัดระบบนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้สูงขึ้น ดังนั้นในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนด นโยบายที่จะดำเนินการปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียน (เชษฐพงษ์ สิ้นทรัพย์ . 2542 อ้างถึง ในรัตนารักษ์ วามะสุรีย์ . 2550 : 2)

การศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน น้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถ ปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบความสำเร็จ เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับ ระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้เกี่ยวข้องควรหาแนวทางดำเนินการ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ.2541:7-8)ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกลิคแมน ; กอร์ดอน ; และรอส-กอร์ดอน (Glickman;Gordon & Ross-Gordon.2007:299-300) ได้กล่าวถึง จุดเน้นการนิเทศภายในโรงเรียนว่าจะคำนึงถึงทุกองค์ประกอบทางการศึกษาที่จะทำให้การสอนของครูมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ให้มีการปรับปรุงการสอนด้วยตัวครูเองอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการเรียนการสอนได้รับผลประโยชน์จากการสอนของครู (รัตนา เกียรติเกษม . 2545 : 1)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนิเทศภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารไม่สามารถจะกระทำได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ผู้บริหารต้องได้รับความ ร่วมมือจาก คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนจึงจะทำให้การดำเนินการได้ผลยิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ” ตามการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวคิดของกลิคแมน ; กอร์ดอน ; และรอส-กอร์ดอน เพราะจากการศึกษาขอบข่ายการนิเทศตามแนวคิดของกลิคแมน ; กอร์ดอน ; และรอส-กอร์ดอน จะทำให้การจัดการต่างๆ ในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนด้านวิชาการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ผู้นิเทศการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทาง ปรับปรุง และพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา จะส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.ประชากร

ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2559 ประชากรครูในโรงเรียนจำนวน 2,054 คน จากโรงเรียนจำนวน 52 โรงเรียน

2.กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ

เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิธีสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษาเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 คือโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

2.2 ในแต่ละชั้นกำหนดสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 78 คน โรงเรียนขนาดกลาง 129 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 37 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 80 คน ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 1

ขนาด ของสถานศึกษา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	495	78
ขนาดกลาง	816	129
ขนาดใหญ่	234	37
ขนาดใหญ่พิเศษ	509	80
รวม	2,054	324

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถามตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้จากการสุ่มและขอความร่วมมือจากครู

ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม พร้อมเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยวิธีการส่งกลับทางไปรษณีย์ส่วนโรงเรียนที่อยู่ใกล้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จนครบตามจำนวนที่ต้องการ 324 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปตาราง บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้สถิติที (t - test) ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติเอฟ (F - test) กรณีทำการทดสอบ F - test แล้วพบความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) โดยกำหนดค่าสถิติระดับนัยสำคัญ .05 แล้วนำมาแปลผลตามเกณฑ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 0.6-1.0 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .51 ขึ้นไป
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน คือ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติที (t - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) โดยใช้สถิติเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ รองลงมาคือด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตร

2. เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ

ผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา แตกต่างกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ และด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาแตกต่างกับครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้เป็นอาจเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากได้รับการศึกษาสูง ได้รับการอบรมในด้านต่างๆ อยู่เป็นประจำ จึงมีส่วนทำให้ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารมีความสำคัญในการดำเนินการด้านนี้ ผู้บริหารจึงมีความตระหนักในความสำคัญในการนิเทศภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ทำให้บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนรา อารัมสุข (2548) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจาก ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลวิจัยพบว่า ความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ อัมพลพ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ รองลงมาคือด้านการพัฒนาบุคลากร และการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นอาจเพราะ การพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริม สนับสนุน และมอบหมายงานตรงตามความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ส่งผลให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์รูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ อีกทั้งผู้บริหารยังส่งเสริม และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การดำเนินงานดังกล่าวให้แก่

ครูผู้สอน จึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติา เคหัง (2547) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของการนิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรวิรี เกษบรรจง (2555) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นอาจเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพครู จำเป็นต้องพัฒนาตนเพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีทักษะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึก หรือทัศนคติทางบวกในการ จัดการกับการเปลี่ยนแปลง การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตนเอง และการปรับปรุงตนเอง โดย แสวงหาการสนับสนุนจากบุคคลในอาชีพเดียวกัน จุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การ ประเมินความสามารถของตนเอง เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบด้าน อันจะส่งผลต่อผู้เรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ร แคล้วคลาด (2558) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา พบว่า โดยรวมทั้ง 12 มาตรฐาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของพนิดดา ศิริพัฒนกุลนิตย (2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เป็นอาจเพราะ ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ แบ่งงานเป็นฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน สร้างให้กลุ่มมีทัศนคติที่ดีต่องาน เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีขวัญกำลังใจที่ดีพร้อมที่จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดดา ศิริพัฒนกุลนิตย (2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษิดา จันทร์สิงค์โท (2559) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 บทบาทในการคัดเลือกและการใช้ประโยชน์บุคลากรและบทบาทในการสร้างขวัญของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นอาจเพราะการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการให้การพัฒนาและการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งครอบคลุมทั้งในเรื่องการวางแผนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้การนิเทศติดตามหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนาพันธ์ อักษรสิทธิ์ (2548) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อสภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติงาน นิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนากลุ่ม ด้านการฝึกอบรมครู ประจําการและด้านช่วยเหลือครูโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่การเตรียมความพร้อม การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการดำเนินการ ใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาริสา ปราเมต (2553) ได้วิจัยเรื่องบทบาทการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมมีการปฏิบัติมาก

1.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นอาจเพราะ การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนโดยให้ครูได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร ซึ่งการใช้กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการที่สามารถช่วยพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาภรณ์ อัมพลพ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในด้านการประเมินผลการสอน พบว่าผู้บริหารปฏิบัติด้านนี้ในระดับมาก กล่าวคือผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เรียนรู้วิธีการประเมินผลงานของตนเองสังเกตการสอนและการนำเสนอผลการสังเกตการสอน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่ครู

2. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาได้มีการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งกำหนด กำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหาร

สถานศึกษาได้ตระหนักเห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และการนิเทศภายในถือเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน ทำให้เกิดการร่วมมือช่วยเหลือกันของบุคลากรในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนรา อารังสุข (2548) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจาก ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผลวิจัยพบว่า ความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหารเมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของหะมะฮุดดีน มามะ (2556) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่ทันสมัย สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมครู นักเรียน ที่จะให้ทำการเรียนการสอนเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ ทองจิตร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นำในโรงเรียน เครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศ การศึกษาภายในของผู้นำในโรงเรียนเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษิตา จันทร สิงค์โท (2559) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบระดับบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ในการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กก็ตาม มักจะมีบทบาทการนิเทศภายในมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียนหรือภารกิจที่ต้องปฏิบัติ เพื่อจุดมุ่งหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่อมมีบทบาทการนิเทศภายในแตกต่างกัน ตามสภาพของสถานศึกษาที่มีความพร้อมและปัญหาที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ โรงเรียนขนาดเล็กได้ดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้บุคลากรจากสถานศึกษาอื่นมาช่วย และมีการนิเทศผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพตลอดจนคุณภาพของการศึกษาให้สูงขึ้น อีกทั้ง สถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในอย่างจริงจังแล้ว แต่ยังขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และขาดการสนับสนุน

ส่งเสริมจากชุมชนที่ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและไม่อาจช่วยเหลือหรือส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้นัก ทำให้บทบาทหน้าที่การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการณ์พิเศษภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัย พบว่า สภาพการณ์พิเศษภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ศิริพัฒน์กุลนิตย์ (2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทการพิเศษภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการพิเศษภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง จากผลการวิจัยพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดตำราเอกสารหนังสือต่างๆ มาให้ครูศึกษาค้นคว้า ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตำราเอกสารหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมาให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

1.2 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการอบรมความรู้เพิ่มเติมในสาขาอื่นที่เกี่ยวกับการสอนแก่ครู และข้อที่ 9 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม ให้ครูมีการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีการเข้าร่วมการอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ครูประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.3 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีรับฟังความคิดเห็นของทุกคนและมีการยอมรับซึ่งกันและกัน

1.4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสมให้แก่ครู ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและครูสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.5 ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่าข้อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู ดังนั้น

ผู้บริหารสถานศึกษาควรแนะนำ สนับสนุน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนต่อการดำเนินงานการนิเทศการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

เอกสารอ้างอิง

- กมลเทพ ลำเหลือ. (2552). การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ที่ทำหน้าที่ การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- กรองทอง จิระเดชกุล.(2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ:ธาราอักษรการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551).**หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัลยา หอยทอง. (2544). การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การ ประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กำพล วิลลาลัย. (2549). การศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนในโครงการหนึ่ง อำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การ จัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินนธาน์ อุปาทั้ง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการ รับรองมาตรฐาน การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ(การบริหารการศึกษา).เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สืบค้นจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์. <http://www.book.cmru.ac.th>.
- ชาติชาย แสนบัวคำ. (2554). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองกุ้ง ธาราสโภณ อำเภอกุเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- นริศรา อุปรกรณ์ศิริการ. (2542). การรับรู้ในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ นิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นรา อ่างสุข. (2548). การศึกษาความต้องการของครูในการนิเทศภายในจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นวลจันทร์ พูลสวัสดิ์. (2546). การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ (บริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.ถ่ายเอกสาร.
- นันทนา เต่าทอง. (2542). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปนัดดา ศิริพัฒน์กมลนิตย์. (2558). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิบูลชัย ศรีเข้ม. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประตูดิมพลี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนภรณ์ วามะสุรีย์. (2550). การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขั้น พื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2540). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.
- วนิดา น้อยมะลิวัน. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนิเทศภายในโรงเรียน ของครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สายช่อ ทองสุข. (2546). การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช, วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563

- สดใส ศรีสวัสดิ์. (2546). การนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.สืบค้นจากฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบ
 อิเล็กทรอนิกส์ <http://tdc.thailis.or.th>.
- หะมะสูติง มามะ. (2556). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลาม ในจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
 ยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยอิสลามศึกษา.